

W. B. M. M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 28.01.2003

Sayı : 24

10/29 - 567

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Samsun'da kurulma çalışmaları sürdürülen iki mobil santralin yer seçiminde bilimsel kriterlerin göz önünde bulundurulup bulundurulmadığı ve bu santrallerin insan sağlığı ile çevre kirliliği açısından yaratacağı sakıncaların ortaya konulması amacıyla, Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Haluk KOÇ
Samsun Milletvekili
ve 24 Milletvekili

1. Haluk KOÇ- Samsun Mv.
2. İlyas Sezai ÖNDER- Samsun Mv.
3. Mustafa GAZALCI- Denizli Mv.
4. Feridun Fikret BALOĞLU- Antalya Mv.
5. Orhan ERASLAN- Niğde Mv.
6. Feridun AYVAZOĞLU- Çorum Mv.
7. Birgen KELEŞ- İstanbul Mv.
8. Mehmet Ziya YERGÖK- Adana Mv.
9. Ali TOPUZ- İstanbul Mv.
10. Mesut ÖZAKCAN- Aydın Mv.
11. Fahrettin ÜSTÜN- Muğla Mv.
12. Gürol ERGİN- Muğla Mv.
13. Osman KAPTAN- Antalya Mv.
14. Enis TÛTÛNCÛ- Tekirdağ Mv.
15. Mehmet Akif HAMZAÇEBİ- Trabzon Mv.
16. Kazım TÛRKMEN- Ordu Mv.
17. K.Kemal ANADOL- İzmir Mv.
18. Ali Kemal KUMKUMOĞLU- İstanbul Mv.
19. Ali Kemal DEVECİLER - Balıkesir Mv.
20. Mehmet TOMANBAY- Ankara Mv.
21. Ali OKSAL- Mersin Mv.
22. Mustafa ÖZYURT- Bursa Mv.
23. Engin ALTAY- Sinop Mv.
24. Mehmet Sefa SİRMEN- Kocaeli Mv.
25. Hasan ÖREN- Manisa Mv.

10/29 - 567

GEREKÇE

Ülkede yaşanan enerji açığı gerekçe gösterilerek, 16.3.1998 tarih ve 98/10826 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yurt içinden veya yurt dışından mobil (yüzer-gezer) elektrik santrallerinin ihaleyle kiralanması ve hizmet alımı yoluyla işletilmesi konusunda TEAŞ'a görev verilmiştir.

Mobil santraller, devamlı elektrik üretimini sağlamaktan çok, doğal afet ve bunun benzeri olağanüstü durumlarda elektrik üretimini sağlamak amacıyla yönelik olarak kullanılan santrallerdir. Yani geçici nitelikte bölgesel sorunları çözmek üzere geliştirilmiştir. Yıllık Programlarda ülkemizin enerji politikası, enerji arzında sürekliliğin ve güvenilirliğin sağlanması olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, mobil santraller ile sürekli enerji üretimi yapılması mobil santrallerin kurulma amacı ile bağdaşmadığı gibi ülkemizin temel enerji politikaları ile de bağdaşmamaktadır.

Adı geçen Bakanlar Kurulu Kararından sonra, mobil santrallerin kurulmasının önünde engel olarak görülen, Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliği, Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği ve Hava Kirliliğinin Korunması Yönetmeliğinde değişikliklere gidilmiş, ancak yapılmak istenen değişiklikler Danıştay tarafından iptal edilmiştir.

Hukuksal alanda yaşanan bu gelişmelerin yanında mobil santrallerin 6 numaralı fuel oil ile çalışması, kurulması planlanan yerlerde yaşayan halkın tepkisini çekmiştir.

TEAŞ mobil santrallerin kuruluş yeri olarak Muğla-Dalaman ve Bartın'ı belirlemiş, ancak kamuoyundan gelen yoğun tepkiler santrallerin buralarda kurulmasını engellemiştir. Bu girişimlerden sonra mobil santrallerin Samsun'da kurulmasına karar verilmiştir. Yani, bilimsel yöntemlerle tespit edilmesi gereken yer seçiminde hangi kriterlere dayalı olarak karar verildiği belirsizdir.

Gerek Ondokuzmayıs Üniversitesi gerekse Çevre, Elektrik, Kimya Mühendisleri Odalarınca hazırlanan raporlar santrallerin insan sağlığı ve çevre kirlenmesi açılarından bölge için son derece sakıncalı sonuçlar ortaya çıkaracağı yönündedir.

Sulama projeleri için devletin büyük yatırımlar yaptığı Bafra ve Çarşamba ovalarındaki tarıma elverişli alanlar, mobil santrallerin yapılması durumunda ortaya çıkacak olan çevre kirliliğinden olumsuz yönde etkilenecektir. Santrallerin yapılacağı yerin 3 kilometre yakınında Samsun içme suyu arıtma havuzları bulunmaktadır. Kükürt dioksit ve nemin oluşturabileceği sülfürik asit yağmurları insan sağlığı açısından son derece önemli

sorunlar ortaya çıkaracaktır. Ayrıca, santrallerin bölge için önemli gürültü kirliliği de ortaya çıkaracağı açıktır.

Mobil santral projelerinin kapsamı dışına çıkarıldığı Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporlarında yöre halkının görüşlerinin de değerlendirilmesine yönelik hükümler bulunmaktadır. Samsun'da 80 sivil toplum örgütü "Çevre Birlikteliği" adı altında onbinlerce kişinin katıldığı mitinglerde mobil santrallere karşı olduğunu ortaya koymuştur. Sorun yerel bir sorun olmaktan çıkarak gerek santrallerin ihale süreci gerekse Samsun halkının gösterdiği demokratik tepkilerle ülke gündemine taşınmıştır.

Ayrıca, Santrallerin kurulum kararlarının alınmasından sonra ülkenin enerji açığı ve alternatif enerji arzı açılarından yeni gelişmeler ortaya çıkmıştır. Mavi Akım Projesinin tamamlanması, mobil santrallerin 6 numaralı fuel oille çalışmaları konusundaki kararın yeniden gözden geçirilmesini gerektirmektedir.

Açıkladığım gerekçelerle, mobil santrallerinin ihale süreci, yer seçiminde kullanılan kriterler ve çevre ve insan sağlığı açılarından ortaya çıkabilecek sakıncaların Yüce Meclisimizde kurulacak Araştırma Komisyonunca incelenmesini takdirlerinize arz ederim.